

Diaspora neascultată

O cercetare calitativă

Barbu Mateescu

Ianuarie 2026

Diaspora neascultată

Responsabilitatea pentru afirmațiile din acest document aparține autorului și nu IRES sau Fundației Konrad Adenauer.

În acest document, din loc în loc se află „chenare” precum acesta:

În interiorul fiecărui „chenar” se găsesc citate din participanți la cercetare, însoțite de elemente de identificare ale acestora. Citatele au fost selectate pe baza conciziei sau clarității, de obicei existând și alte afirmații ale participanților care conțin acea poziționare. În interiorul „chenarelor” completările necesare pentru înțelegerea contextului au fost introduse de către autor între paranteze drepte, adică [astfel], iar reacțiile colegilor de discuție între acolade {astfel}.

De asemenea, în document anumite elemente sunt scrise cu **bold** (adică astfel) pentru a puncta elemente de însemnătate care, la o lectură rapidă, poate nu ar fi evidente.

O serie de ocupații au fost grupate colectiv sub termenul „expert”: cele care necesită un grad înalt de expertiză într-un domeniu anume, aproape întotdeauna dublat de o educație formală temeinică. Aceste ocupații sunt atât de nișate încât numirea lor, cuplată cu numirea țării în care locuiește participantul la discuție care are ocupația respectivă, ar putea conduce la identificarea persoanei respective. Pentru a asigura anonimizarea participanților, termenul „expert” este folosit în astfel de situații.

Din același motiv - păstrarea anonimității participanților - localitățile menționate de aceștia ca fiind cele de origine au fost înlocuite cu descrieri generice (ex. „[oraș din Muntenia]”), excepția de la regulă reprezentând-o municipiile cu peste 100 de mii de locuitori.

Unii participanți nu au indicat ocupația pe care o dețin, aceștia fiind descriși exclusiv în termen de gen, vot acordat în turul al doilea al alegerilor prezidențiale din 2025 și țară de rezidență (ex. „votantă George Simion din Germania”).

Cuprins

Concluzii / sumar executiv	4
Descrierea generală a focus-grupurilor	6
Motivul plecării din țară	7
Românii din diaspora și țara în care ei se află.....	9
Biserica și diaspora	12
Cum vede diaspora România	15
"Noi" vs "ei"	19
Diaspora și turul doi al prezidențialelor din 2025.....	21
Guvernarea actuală	27
Diaspora suveranistă = ambasadorii României ignorate.....	28
Cum trebuie să fie politicienii?	32
Ce-i de făcut? Opinia diasporei	35
Întoarcerea în țară?.....	39

Diaspora neascultată

Concluzii / sumar executiv

- › Coaliția actuală de guvernare se află într-un context dificil, aspirațiile diasporei pentru reforma statului și a clasei politice fiind 1) neîndeplinite și 2) aceleași ca în cercetările calitative întreprinse în țară în 2024 și la începutul anului 2025. Precum atunci, corupția, funcționarea proastă a sistemelor de sănătate și educație sau clientelismul/nepotismul produc o nemulțumire generală.
- › Identitatea politică se corelează doar parțial cu nivelul educației formale sau cu nivelul participării la activitățile bisericești din diaspora. De fapt, votanții lui Nicușor Dan au un grad de integrare mai mare în societățile în care trăiesc; într-o măsură semnificativă votanții lui George Simion se simt "condamnați" (la a trăi în afara țării), relația lor emoțională cu România și chiar auto-identificarea cu populația din țară fiind semnificativ mai puternice.
- › Percepția diasporei față de România este definită în bună măsură de partea de Românie pe care o percep sau vizitează. Românii ce provin din marile orașe consideră că România este în dezvoltare, că locurile de muncă sunt numeroase și bine plătite, iar progresul este major. Cei ce provin din localități mai mici, în special din Vechiul Regat, consideră că România este subdezvoltată și în profundă erodare. Aceste percepții le oglindesc pe cele din interiorul țării și ajută la definirea opțiunilor de vot, unii români din diaspora dorind o schimbare radicală (= votul pentru Georgescu / Simion) iar alții opunându-se.
- › În diaspora, indiferent de opțiunea de vot exprimată în turul al doilea al alegerilor prezidențiale din 2025, antipatia față de politicieni este puternică. Percepția că ei reprezintă o clasă socială aparte, cu privilegii la care cetățenii obișnuiți nu au acces, arată potențialul populismului în viitor.
- › Votul pentru George Simion a fost un mijloc de (re)validare a susținerii pentru Călin Georgescu, liderul AUR fiind prin comparație mai puțin credibil și mai puțin capabil să genereze speranță.
- › Diaspora care a votat George Simion este definită de suferință: dezamăgire față de direcția în care merge țara, o evaluare critică a propriului statut și (deseori) nefericire față de traiul în străinătate. Pentru acești oameni nu există un orizont pozitiv, comunitatea locală din care provin (aproape întotdeauna una săracă) și națiunea părănd a se îndrepta din rău spre mai rău. Acesta este contextul în care speranța în Călin Georgescu este în continuare la cote înalte, această speranță având rolul de a echilibra psihologic tristețea și pesimismul care sunt altfel dominante.
- › Comunicarea statului român, mai ales cu privire la motivele anulării alegerilor din 2024, poate fi caracterizată fără ezitări drept deficitară. Conexiunea Georgescu<->Rusia este complet absentă din mentalul votanților lui George Simion. Chiar și cei care au votat în turul doi pe Nicușor Dan nu sunt familiari cu existența unei asemenea legături.

Diaspora neascultată

- › Identitatea conservatoare a votanților lui George Simion este limitată, axa ideologică centrală fiind etatismul redistribuționist cu puternice trăsături socialiste – adică dorința ca statul să ocupe un rol central în economie iar averile celor bogați să fie împărțite către restul populației. Ca exemplu, niciun votant George Simion nu a menționat gesturile simbolice de natură conservatoare făcute de președintele țării de la inaugurare și până acum, subiecte precum mărirea TVA sau apariția unor noi impozite având o relevanță superioară pentru ei. Teme sofisticate ideatic - precum limitarea drepturilor minorităților sexuale, războiul cultural dintre progresism și conservatorism sau redefinirea familiei pe coordonate non-tradiționale - au o importanță infime pentru votanții lui Simion, existând chiar o puternică antipatie la adresa BOR. Apariția unui partid de stânga care să-și asume apărarea intereselor părții mai sărace a României (și implicit și a diasporei muncitorești) ar avea un impact extrem de defavorabil asupra viitorului AUR.

Diaspora neascultată

Descrierea generală a focus-grupurilor

Cele 9 discuții au avut loc online cu următoarea componență:

Votanți Nicușor Dan din:

Austria (7 participanți)

Franța (7 participanți)

Italia (9 participanți)

Marea Britanie (9 participanți)

Votanți George Simion din:

Franța (7 participanți)

Germania (7 participanți)

Italia (7 participanți)

Marea Britanie (8 participanți)

Spania (7 participanți)

Participanții au fost separați pe baza opțiunii de vot pentru a evita conflicte în interiorul focus-grupurilor care să afecteze culegerea de informații.

Pe cât a fost posibil s-a încercat asigurarea unei varietăți maxime în ceea ce privește trăsăturile socio-demografice ale participanților (vârstă, gen, ocupație).

Țările au fost selectate pe baza numărului de voturi exprimate în turul doi al alegerilor prezidențiale. De exemplu, Austria (52 938 voturi exprimate) a fost preferată în dauna SUA (25 625 voturi exprimate).

Motivul plecării din țară

- › Participanții fără studii superioare care provin din localități mici – diaspora muncitorească - s-au simțit practic obligați să migreze din cauza lipsei locurilor de muncă din România. O altă formă de exprimare a acestei penurii este referirea la salarii nesatisfăcătoare - în practică acest lucru implicând absența unei oferte consistente a locurilor de muncă, ceea ce încurajează angajatorii din zonă să ofere (doar) salariul minim pe economie. După cum confirmă această cercetare, în Spania și Italia, la începuturile migrației românești spre Occident, relocarea în vest a implicat o reducere în statut, profesoare de liceu angajându-se în uzine sau asistente medicale muncind în agricultură; un număr semnificativ de participante și participanți la cercetare au înregistrat de atunci și până acum o ascensiune socio-economică până la meseria inițială sau către antreprenariat.

"Am căutat șase luni de muncă și nu se găsea. Tot îmi spuneau că mă sună ei înapoi, trimiteam CV-uri. Degeaba. Am găsit o oportunitate și am plecat din țară."

(șofer, Marea Britanie, votant George Simion)

"Nu aveam niciun viitor în România la salariile care sunt. Pe parcurs au apărut și copii, în România e greu să crești un copil darămite doi."

(chelneriță, Germania, votantă George Simion)

"Am rămas în șomaj și eu și soțul, copilul la facultate, rată la apartament și multe probleme - nu am plecat de drag (...) am plecat de lipsa banilor și atât."

(îngrijitoare, Italia, votantă George Simion)

- › În multe cazuri, experiența migrației este sinuoasă, fiind vorba de o pendulare între România și o țară din diaspora sau între România și mai multe țări din diaspora. În această situație se găsesc în special românii tineri din domeniul construcțiilor.

"După terminarea liceului, printr-un prieten am reușit să plec în Graz. Nu am putut să mă acomodez atunci, am stat două luni, apoi m-am întors în țară. Mi-am spus că n-o să mai plec niciodată să lucrez, dar situația financiară m-a împins anul trecut să o fac din nou."

(muncitor construcții, Austria, votant Nicușor Dan)

"Prima dată am plecat în Anglia. Apoi în Spania. Nu am reușit să mă acomodez acolo."

(muncitor, Italia, votant George Simion)

Diaspora neascultată

- › Lipsa oportunităților economice este de obicei percepută ca având o legătură directă cu nepotismul și corupția din societatea românească.

"România e o țară foarte frumoasă, m-aș întoarce și mâine acasă, doar să am ce face. [În România] dacă ai bani faci ce vrei. Dacă nu, te uiți la politicieni cum se duc în excursii de milioane și cheltuie nu știu câți bani. N-am vrut să depind de politicienii noștri."

(șofer, Marea Britanie, votant George Simion)

"Sistemul e foarte prost în România. Dacă nu pupi în fund unde trebuie sau dacă nu dai [bani] unde trebuie nu poți să ajungi acolo [unde vrei] chiar dacă cunoștințele tale sunt mult mai mari decât cele pe care le au cei care țin deja postul."

(antreprenoare, Franța, votantă Nicușor Dan)

- › Prin contrast, migranții care au absolvit cel puțin studiile de licență – „diaspora sofisticată” - iau în calcul și calitatea vieții din țările de destinație. (Veniturile lor în România de dinainte de plecare - sau pe care le-ar fi obținut dacă ar fi rămas în țară - sunt comparabile cu cele din vest). Calitatea serviciilor furnizate de statul român - subiect asupra căruia acest document revine în mod repetat - a devenit un factor ce încurajează migrația / „brain drain”.

"[Am plecat pentru] educația fetei. Soțul meu și cu mine nu ne mai regăseam deloc în ceea ce se întâmpla în sistemul educațional din România. Știm foarte bine că s-au schimbat o grămadă de miniștri, fiecare a venit cu ideile lui și s-a resetat de fiecare dată sistemul educațional. Când [fiica mea] avea 2 ani, am decis să ne mutăm."

(expertă, Austria, votantă Nicușor Dan)

"M-aș întoarce dacă nivelul școlilor ar fi OK."

(medic, Franța, votantă Nicușor Dan)

- › Prin comparație cu diaspora sofisticată cu vârsta de peste 40 de ani, tinerii cu studii superioare întâmpină probleme masive în a se adapta la piața muncii din România - probleme oarecum similare cu cele ale diasporei muncitorești:

"Terminasem facultatea, nu puteam să văd o traiectorie care să-mi dea un trai decent. Simțeam că o să mă prăbușesc."

(expertă, Marea Britanie, votantă Nicușor Dan)

"Sistemul universitar e într-o situație de hiper-inflație, oricine poate să aibă o facultate. Diplomele sunt total irelevante, prin urmare intrarea generației tinere pe piața de muncă este foarte, foarte problematică. Tinerii din sectorul meu de vârstă au foarte mari dificultăți în a-și găsi un job, pe de o parte, și pe de altă parte a-și schimba job-ul."

(student, Italia, votant Nicușor Dan)

Românii din diaspora și țara în care ei se află

- › Diaspora cu o educație formală înaltă are un stil de viață înfloritor, manifestând un grad ridicat de satisfacție față de zona/țara în care locuiesc, față de munca pe care o întreprind, nivelul salarizării și, în genere, față de viața lor în străinătate. Prin contrast, mulți dintre votanții lui George Simion au o viață socială mai degrabă neplăcută, fiind discriminați de localnici sau de imigranții care le sunt vecini.

"- Discriminare. Ne compară cu cei de etnie rromă. Este urât pentru că nu poți să gândești așa despre toată lumea.

- Ai auzit asta de la englezi??

- N-am auzit asta de la englezi! [Ci] de la persoane de alte naționalități.

- Englezii n-ar putea să jignească. Dar unde mai sunt englezi? Prin ce locuri or mai fi, că eu nu prea i-am mai văzut."

(discuție între votante George Simion ce locuiesc în Marea Britanie)

"- Eu nu-i apreciez deloc pe italieni. Stau că trebuie să stau.

- Ne consideră sluga lor.

- (..) suntem mop-ul lor de spălat pe jos. Dacă zici ceva,

<<mergi la tine acasă sau faci cum spunem noi>>"

(dialog între votante George Simion din Italia)"

"Viața pentru noi în Italia nu este ușoară, este foarte grea. Stăm bine doar din punct de vedere financiar, să zicem. (..) Indiferent cât ești de bun, indiferent cât de perfectă imediat [italienii] îți găsesc ceva. Muncă neplătită, ore suplimentare, de ce? Pentru că sunt o străină în țara lor."

(femeie de serviciu, Italia, votantă George Simion)

- › În special în Marea Britanie, nou-veniții ce aparțin diasporei muncitorești locuiesc în zone mai rău famate (întrucât chiria este mai mică), aspect ce reduce calitatea vieții și înrăutățește percepția cu privire la traiul în Occident.

"Când mă întorc la ore foarte târzii mi se pare că - doar în orașele mari - criminalitatea este foarte mare. Efectiv ți-e frică să ieși pe stradă. Mergi și nu te simți în siguranță."

(muncitor în construcții, Marea Britanie, votant George Simion)

Diaspora neascultată

- › Există o corelație puternică între gradul de acceptare în societatea-destinație și opțiunea de vot în turul al doilea al alegerilor prezidențiale din 2025. Votanții lui Nicușor Dan - indiferent de nivelul educației sau veniturilor - vorbesc în mod repetat despre respectul pe care îl primesc din partea locuitorilor țării de rezidență.

"Nu pot să spun că am simțit vreodată că nu aparținem comunității, că suntem discriminați sau că suntem priviți de sus. Niciodată nu s-a întâmplat chestia asta. Avem vecini austrieci, se comportă de parcă sunt părinții noștri mai în vârstă."

(expertă, Austria, votantă Nicușor Dan)

"M-am îndrăgostit de țara asta. Este o țară simplă, oamenii sunt foarte simpli. Orice om e tratat la fel, indiferent de postul pe care-l ocupă, sau de funcție, sau de politică.

Primești respect, prin comparație cu România. [aprobare din partea altor participanți: <<Da>>, <<Clar, aceeași senzație>>]"

(Franța, votanți Nicușor Dan)

"Dacă te uiți la cineva în parc îți zice 'hello'. Lumea aici e mai empatică, mai prietenoasă [decât în România]".

(muncitoare, Marea Britanie, votantă Nicușor Dan)

- › În special românii care l-au votat pe actualul președinte remarcă absența din Occident a presiunii sociale sau snobismului din România; presiunea socială lăsată în urmă este descrisă drept sufocantă în principal de către participanții la cercetare ce provin din orașe mici.

"Am descoperit că aici ești judecat mai puțin după aparențe, după cum vorbești, după cum te îmbraci (..) chiar și fără specializare găsești ușor un loc de muncă, ești apreciat, am descoperit și atunci când greșești nu ești atât de criticat. N-am găsit așa ceva în România"

(muncitoare într-o fabrică din Marea Britanie, votantă Nicușor Dan)

"Dacă mă deranjează ceva la români e snobismul (..) dorința asta de a demonstra, de a epata, de a părea ce nu sunt mai ales din punct de vedere financiar (..) nu-mi place să mă duc la coafor ca să-mi iau țigări, aici pot să mă duc și-n pijama dacă am chef că aici nu mă întreabă nimeni nimic {aprobare din partea celorlalți participanți la discuție}"

(medic, Italia, votantă Nicușor Dan)

"Am plecat în primul rând din cauza orientării mele sexuale - sunt gay. În România am terminat anul trecut facultatea și am mers la un interviu la clinici de top în [oraș din Transilvania]. Orientarea mea sexuală a avut un rol decisiv în a nu fi angajat."

(votant Nicușor Dan din Franța)

"Eu lucrez într-o fabrică - mai am praf pe mine, pantalonii se mai murdăresc, mă mai duc în magazine ca să cumpăr câte una, câte alta. Aici când intri în magazin nu se uită lumea la tine <<uite ăla cum e

Diaspora neascultată

murdar, cum arată>>. În schimb în țară mai întoarce lumea capul și mai zice câte una, câte alta. Aici, din contră, te respectă când te vede așa."

(muncitor, Italia, votant George Simion)

- › Fiecare țară de destinație are propriile sale elemente specifice, sesizate ca atare de către participanții ce locuiesc în țara respectivă indiferent de nivelul educației, al veniturilor sau de opțiunea de vot din 2025. În cazul Franței acest aspect îl reprezintă calitatea slabă a serviciilor de ordine publică.

"-Mă simt mai în siguranță în România. Eram cu soțul meu într-un centru comercial în România și-mi spunea: <<ce ciudat, nu mi-e frică de nimic>>.

- Aici [în Franța] nu există niciun fel de siguranță publică. Am fost agresată în plină zi. Mergând la poliție pentru că am fost bătută, jefuită, poliția n-a făcut absolut nimica (..)

toți părinții au grija asta să nu le fie luați copiii de pe stradă. Ceea ce se întâmplă în clipa asta în Franța (..) asta e singurul lucru pentru care m-aș întoarce în România: siguranța copiilor mei și siguranța noastră la urma urmei".

(dialog între votante Nicușor Dan din Franța)

- › În Marea Britanie și Italia, elementul aparte este ușurința cu care se poate obține o proprietate prin comparație cu România.

"Am putut să-mi cumpăr o casă, sistemul de a cumpăra o casă este mult mai ușor."

(angajat în telecomunicații, Marea Britanie, votant Nicușor Dan)

"În România în trei vieți poate ajungi să-ți iei o casă. "

(îngrijitoare, Marea Britanie, votantă George Simion)

"N-aș fi putut în România fără împrumut la bancă să cumpăr o casă, să-mi țin singură un copil."

(femeie de serviciu, Italia, votantă George Simion)

- › Calitatea foarte slabă a sistemului medical din Marea Britanie reprezintă un subiect constant de îngrijorare și nemulțumire pentru românii ce locuiesc în această țară.

"Am fost cu soția la urgență. Am stat timp de 8 ore și nu ne-a băgat nimeni în seamă. Am plecat acasă și după o oră și ceva ne-au sunat:

<<Doamnă, unde sunteți, că v-a venit rândul?>>"

Diaspora neascultată

(muncitor, Marea Britanie, votant George Simion)

- › Calitatea sistemului universitar din orice țară vest-europeană este semnalată de către studenții români din țările respective. Elementul ce le atrage atenția este orientarea profesorilor spre elevi:

"Profesorii aici ne ajută, ne înțeleg".

(studentă, Marea Britanie, votantă Nicușor Dan)

Biserica și diaspora

- › Această cercetare nu a identificat existența unei corelații între importanța valorilor religioase în viața individuală și, respectiv, o opțiune de vot sau alta în turul doi al alegerilor prezidențiale din 2025. În rândul votanților lui Nicușor Dan, însă, participarea la viața religioasă formală este mai degrabă redusă.

"Eu sunt credincioasă (...) dar de curând biserica mi se pare foarte murdărită cu politicul."

(expertă, Marea Britanie, votantă Nicușor Dan)

"M-am dus [la o biserică ortodoxă română în Marea Britanie] pentru împărtășit cu fetița - era bebeluș - plângea, na, e ceva normal și preotul s-a oprit din slujbă și mi-a spus să ies afară că deranjez slujba. Și m-a ținut afară de la 8 la 1 și jumătate până a început să împărtășească. Dar în România cum m-a văzut preotul imediat a oprit slujba: <<hai cu copilul la împărtășit>>"

(muncitoare, Marea Britanie, votantă Nicușor Dan)

- › Biserica este foarte importantă pentru diaspora muncitorească ca mijloc de cumulare a resurselor și întrajutorare, remarcabile fiind în acest sens comunitățile cultelor evanghelice.

"Preoții de aici sunt mult mai apropiați de enoriași. Nu cred că am văzut în România așa ceva. Adică dacă n-ai job, vii la preot și te ajută să-ți găsești. Ai o problemă - o rezolvi. Ai nevoie de un sprijin - sunt alături de noi. În România intri în biserică, cauți popa, nu-l găsești. <<E la birou>>. Nu știu de când are popa birou."

(îngrijitoare, Marea Britanie, votantă George Simion)

"Este o comunitate mare [în jurul bisericii ortodoxe de lângă mine] cu care mai țin legătura și ne ajutam cu drag dacă este, orice problemă. Acolo se găsește tot timpul ajutor - sunt oameni care te ajută, te integrează, îți găsesc și loc de muncă dacă e."

(angajat în industria turismului, Germania, votant George Simion)

"Prietenii mei sunt pentecostali. Toți prietenii lor erau pentecostali. Toată socializarea mea a fost în jurul acestui grup de biserică. Cu ei ieșeam în week-enduri, jucam volei, fotbal, totul se rezuma la acest grup de oameni din biserică, să spun așa."

(muncitor construcții, Austria, votant Nicușor Dan)

Diaspora neascultată

- › O parte semnificativă a electoratului lui George Simion nu (mai) are o legătură formală cu Biserica Ortodoxă Română, încadrând această instituție în peisajul elitelor corupte și în consecință disprețuind-o. Acest aspect este detaliat în cadrul capitolului " 'Noi' vs. 'Ei' ".

"-Poți să crezi în Dumnezeu și la tine acasă.

- N-am văzut un preot să meargă cu o Dacie, cu un Logan.

- Chiar și în perioada pandemiei, nu era obligatoriu să se intre în biserică cu măști.

[Preoții] s-au opus și pe ei i-a ascultat [statul], pe ei nu i-a obligat să poarte măștile dacă intri în biserică."

(dialog între 3 votanți George Simion din Spania)

"Eu credința o am în suflet, nu o am în biserică."

(muncitor într-o întreprindere, Spania, votant George Simion)

"Dacă nu mergi la biserică, asta nu înseamnă că nu crezi în Dumnezeu."

(șofer, Marea Britanie, votant George Simion)

Cum vede diaspora România

- › Obiceiurile de consum media divid diaspora conform opțiunilor politice. Practic, participanții aleg surse de informare care le susțin punctele de vedere. Votanții lui Nicușor Dan, în măsura în care urmăresc posturile românești de televiziune, dau atenție Digi și parțial Antena 3, susținătorii lui George Simion orientându-se spre Realitatea TV și - în unele cazuri - comunicatori anti-putere (Ion Cristoiu, Marius Tucă). Persoanele vârstnice precum și cei mai puțin interesați de politică se bazează într-o bună măsură pe conversații cu rudele sau prietenii din țară.

"Marile televiziuni au fost deja cumpărate de 'n' persoane care influențează politica și tot sistemul. Și CCR-ul, și absolut tot."

(muncitor, Marea Britanie, votant George Simion)

"Am renunțat de mult la ideea de TV, sunt cumpărate. Acum sunt în mediul online, din punctul meu de vedere TikTok-ul nu este încă cumpărat. De acolo am auzit de Georgescu și toți ne-am documentat de acolo. Este încă singura platformă pe care ei - guvernul, puterea - nu pot s-o cumpere sau s-o dea jos."

(votantă George Simion din Germania)

- › În ceea ce privește consumul de informații online, persoanele care au votat George Simion utilizează intens Facebook, TikTok și într-o oarecare măsură Instagram. Votanții lui Nicușor Dan evită a se informa (doar) de pe rețelele sociale, preferând Recorder și G4Media.
- › Un element demn de interes este accentul pe care votanții lui George Simion îl pun asupra existenței manipulărilor pe rețelele sociale. În toate cazurile când un participant a menționat acest aspect, acordul a fost unanim sau cvasi-unanim, ceea ce sugerează că în diaspora au existat numeroase experiențe nefericite din acest punct de vedere. Conștientizarea existenței acestor manipulări nu se corelează, din câte s-a putut observa, cu o susținere mai redusă pentru teorii ale conspirației sau pentru informații false în genere.
- › Legătura dintre diaspora și țară este extrem de strânsă. Cazurile de participanți care să spună că se întorc în țară (doar) o dată pe an au fost mai degrabă rare și concentrate în Italia și Spania, 2 vizite pe an fiind minimul pentru restul țărilor. Este probabil ca pe termen mediu și lung acest fenomen să înceteze, pentru mulți participanți unicul motiv pentru întoarcere fiind părinții.
- › Un caz aparte îl reprezintă diaspora din Marea Britanie, care utilizează intens turismul medical.

"Am avut vara asta o lucrare [stomatologică] pe canal. Am făcut-o în România pe 150-200 de lire și aici începe de la 700. Aceași lucrare! Și de asta majoritatea românilor de aici aleg România - sau Turcia, mai nou."

(muncitor, Marea Britanie, votant George Simion)

Diaspora neascultată

- › Votanții lui Nicușor Dan, indiferent de nivelul veniturilor sau educației, resimt apariția unei disonanțe între nivelul lor de dezvoltare personală (în creștere) și lipsa de sofisticare a locului din care provin. Această percepție este în genere absentă la votanții lui George Simion, probabil întrucât aceștia sunt în bună măsură (încă) integrați mental și emoțional în localitatea din care provin.

"N-aș vizita așa de des România dacă n-aș avea rude, pentru că mie mentalitatea mi se pare cam tot aceeași."

(muncitoare, Marea Britanie, votantă Nicușor Dan)

"Eu rămân surprins de fiecare dată când mă întorc în [oraș de dimensiuni medii din Transilvania]. E ceva nou făcut, ceva modernizat dar am impresia că aș călători înapoi în timp din cauza mentalității."

(medic, Franța, votant Nicușor Dan)

- › Percepția cu privire la evoluția sau involuția României este dictată de localitatea din țară pe care românii din diaspora o vizitează. Astfel, cei ce provin din orașele mari consideră că progresul este evident. Oarecum predictibil, aceștia sunt și oamenii pentru care discursul lui George Simion a avut o atractivitate egală cu zero, opțiunea de vot pentru Nicușor Dan fiind în rândul lor cvasi-unanimă.

"Eu când merg în țară, merg în Oradea. S-a schimbat foarte mult, s-a dezvoltat foarte mult, economic, turistic, sunt foarte multe job-uri noi în piața de muncă industrială. Și în Timișoara la fel."

(expertă, Austria, votantă Nicușor Dan)

"Sectorul șase arată mult mai bine decât acum trei ani [când am plecat]."

(medic, Franța, votant Nicușor Dan)

"Merg acasă [în Cluj-Napoca] odată la două-trei luni. Mi se pare în creștere în continuu. Văd la prietenii mei - totul merge în sus. Companii, salarii, stil de viață, siguranță, acces la servicii - mi se pare super OK."

(expertă, Marea Britanie, votantă Nicușor Dan)

- › În context, unii participanți au remarcat în mod explicit disonanța dintre dinamismului mediului privat și ineficiențele funcționării statului.

"Clar e o prosperitate ce vine din partea antreprenoriatului. Dar am o prietenă care are multe probleme de rezolvat în birocrăție și știu că este foarte dificil și statul nu te ajută aproape deloc. Sora mea e la început de drum, lucrează la stat în domeniul cultural, este dezastru, le-au scăzut salariile. Mama este profesoară - dezastru."

(expertă, Marea Britanie, votantă Nicușor Dan)

Diaspora neascultată

- › În mod unanim românii din diaspora muncitorească - în principal, dar nu exclusiv votanți George Simion - evaluează România ca fiind pe o traiectorie descendentă. Ei se raportează la nivelul de trai din localitățile din care provin, în genere UAT-uri mici și sărace care trec printr-o puternică erodare demografică.

"- Bine se vede doar Bucureștiul, dar orașele mici care au potențial dar nu se investește în ele - ele nu sunt o parte din România?

- Ba da, dar nu sunt vocile care se aud. (..) Dacă ești din București - de acolo se aude că e OK. Bacăul nu se aude, Piteștiul nu se aude. Nu-i nimic schimbat [acolo]".

(dialog între votante George Simion din Marea Britanie)

"Orașele au rămas mici. Intri într-un oraș zici că te duci undeva la țară, într-o comună. (...) la mine în [oraș din Muntenia] s-a umplut de amaneturi, farmacii și săli de jocuri. {aprobări din partea celorlalți participanți: "Da", "Astea-s pe primul loc în țară"} "

(muncitor întreprindere, Spania, votant George Simion)

"Eu vorbesc la nivel local, sunt din [comună dintr-un județ al Munteniei]. De 30 de ani doar s-a distrus, fără să se construiască nimic, fără să se dezvolte nimic."

(îngrijitoare, Italia, votantă George Simion)

"[Eu] merg [în România] în decembrie, dacă ninge e OK, pentru că se acoperă toată mizeria, nu se mai vede gri-ul, excrementele de căței, excrementele de oameni, copiii care țișă, femeii care mănâncă semințe de pe jos. Asta-i România."

(votantă George Simion din Marea Britanie)

- › În mod adițional, România este percepută de către românii din diaspora ca fiind o țară scumpă și din ce în ce mai scumpă. Deși datorită sensibilității sale acest subiect nu a fost atins direct de niciun participant la cercetare, este probabil ca "bonusul" financiar pe care l-a reprezentat timp de decenii munca manuală în diaspora să fie pe cale de dispariție, într-unele domenii mai rapid decât în altele. Implicațiile nu sunt doar concrete (acestea fiind discutate la capitolul "Întoarcerea în țară?") ci și simbolice, reprezentând o scădere în statut și prestigiu.

"Eu am plecat în 2012, când mă întorceam în țară era clar o diferență la costul vieții, începând cu supermarketuri, restaurante, orice. Acum nu prea mai este nicio diferență. Mă duc în orașul meu natal (...) , un oraș sărac - nu mai are industrie, nu mai are nimic - dacă ies la restaurantul din oraș prețurile sunt foarte mari, adică dai pe o bere trei euro. Și este lume [în restaurant]."

(expert, Austria, votant Nicușor Dan)

"Dacă este ceva ce-am observat cât am stat acasă este că deși totul costă [mult], oamenii se descurcă. Și eu îi apreciez foarte mult."

(suplinitoare, Italia, votantă George Simion)

Diaspora neascultată

"Din banii cu care trăiești aici 2 luni trăiești în România o lună. Când te duci în România nu te duci să te uiți la bani adică îți cumperi lucruri, îți faci plăcerile dar ... plăcerile alea sunt scumpe în România! Îmi place să mă duc la o pensiune, să fie o piscină, o saună."

(asistentă medicală, Germania, votantă George Simion)

"Noi" vs "ei"

- › Diferitele diaspore sunt unite în perspectiva față de clasa politică, aceasta fiind privită cu nemulțumire și antipatie. Excepții de la regulă există, desigur, pentru oamenii politici favoriți, adică opțiunea de vot din turul doi al alegerilor prezidențiale din 2025 și, în cazul publicului suveranist, Călin Georgescu.
- › Politicienii sunt percepuți ca interesați în primul rând de propriile interese/finanțe și deloc de cetățeni. Această percepție este universală, fiind deținută de oamenii din toate țările acoperite de acest studiu, indiferent de venituri, educație sau opțiunea de vot.

"Trebuie să ajute poporul. Ei nu sunt puși acolo să-și ajute familiile."

(femeie manager din Marea Britanie, votantă Nicușor Dan)

"Să-i intereseze și de oameni, nu de ei înșiși (..) atâta timp cât ei își bagă banii în buzunar lumea poate să moară în stradă. Avem nevoie de un om pe care să-l intereseze de noi, de oameni, de comunitate, de țară nu doar de el și de binele lui și de binele familiei lui."

(femeie de serviciu în Marea Britanie, votantă George Simion)

"[Ar trebui să fie] mai aplecați către popor și mai puțin către buzunarul lor propriu" {aprobare unanimă din partea celorlalți participanți}

(asistentă medicală, Italia, votantă Nicușor Dan)

- › De vreme ce, în percepția participanților, politicienii se concentrează asupra propriilor interese, în mod logic ei sunt văzuți și drept ruți de nevoile cetățenilor.

"Eu aș interzice oricărui politician ca familiile lor să se trateze la spitale de afară sau copiii lor să învețe afară. Eu i-aș forța pe toți să-și ducă familiile în spitalele noastre și copiii în școlile noastre. Poate așa o să observe și ei ce se întâmplă și o să schimbe ceva".

(șofer, Marea Britanie, votant Nicușor Dan)

"Am impresia că ei trăiesc în bula lor și nu sunt conectați cu ceea ce se întâmplă real. Ei nu știu adevăratele probleme din societate."

(angajat în domeniul transporturilor, Marea Britanie, votant George Simion)

Diaspora neascultată

- › Inegalitatea de tratament sau în exercitarea drepturilor funcționează precum un proverbial "steag roșu în fața taurului" pentru toți participanții la cercetare, stârnindu-le furie indiferent de educație sau convingeri politice.

"După cum s-a văzut, a fost mult mai ușor să voteze tăierea banilor la [sarcastic] proști decât să taie la ei subvenționarea partidelor - de pensii speciale nici mai spun. Procurorii și judecătorii pot să iasă la pensie la 47 de ani (..) noi suntem proștii lor?"

(șofer, Marea Britanie, votant George Simion)

"Orice faci ca om simplu ești tras la răspundere și plătești. Ei nu."

(șofer, Marea Britanie, votant Nicușor Dan)

"Se gândesc ei cum să facă rost de bani peste noapte? Taie-ți ție pensiile alea speciale, nu ia de la noi că n-avem de unde."

(votantă George Simion din Germania)

- › Corupția este percepută drept una din trăsăturile relevante ale sistemului existent.

"[Râzând sarcastic] Ca să fii politician trebuie să fii corupt, trebuie să fii penal adică judecat și așa mai departe."

(asistentă medicală, Germania, votantă George Simion)

"Ce lipsește politicianilor din România e voința să facă ceva. Se fură - dar se fură peste tot. Problema în România este că ăsta este interesul principal."

(medic, Franța, votant Nicușor Dan)

"Ei sunt concentrați doar pe ei, să bage în buzunar, nu contează practic că banii ăia sunt ai oamenilor care muncesc, plătesc taxe - sunt taxele noastre. Nu îi interesează că românii abia se descurcă de la un salariu la altul, că au crescut prețurile atât de mult încât n-ai cum să-ți permiți să ai un trai decent."

(femeie de serviciu, Spania, votantă George Simion)

- › Corupția este strâns legată în mintea participanților de politizarea excesivă a instituțiilor statului. Această politizare este văzută ca fiind în contradicție cu performanța administrativă în folosul cetățenilor.

"Aș interzice politica în instituții. De multe ori ești obligat să faci parte dintr-un anumit partid politic chit că tu nu vrei dar ești obligat ca să ții de postul pe care îl ai acolo."

(antreprenoare, Franța, votantă Nicușor Dan)

Diaspora neascultată

"Un exemplu de când eram în România: un director de școală nu era pus prin concurs. Trebuia să plătească o cotă din bani ca să stea în acel post. (...) Asta-i mentalitatea. Poate să vină un Vlad Țepeș să-i tragă în țeapă altfel nu văd viitorul țării."

(îngrijitoare, Marea Britanie, votantă George Simion)

- › Puseurile de acțiune pe domenii specifice, ex. construirea de autostrăzi, sunt citite în genere într-un mod cinic de ambele electorate.

"Uitați-vă la autostrăzi: 30 de ani nu s-a făcut nimica, a trebuit să pornească un război la granița României ca să se construiască autostrăzi"

(expert, Austria, votant Nicușor Dan)

"De când au început să-i ajute - probabil [Moldova și Ucraina] au nevoie de autostrăzi - Autostrada A7 care merge spre Moldova și Ucraina se construiește într-un ritm amețitor. Se știa de foarte mult timp de autostrada asta. Nimeni nu a investit, nimeni nu a avut interesul."

(angajat în industria transporturilor, Marea Britanie, votant George Simion)

- › "Ei" nu sunt doar politicienii. Ostilitatea unora din votanții lui George Simion față de Biserica Ortodoxă Română este la cote remarcabile, existând o predispoziție puternică pentru a încadra această instituție în rândul celor corupte. Această ostilitate este absentă în rândul votanților lui Nicușor Dan, chiar și în rândul tinerilor cu o perspectivă progresistă.

"Domne, nu se poate! Ați adus țara asta.. Dar nu numai ei. Noi am adus-o. Că noi ne mulțumim. Noi mergem la Parascheva, facem pelerinaj. Noi mergem și stăm după gard la catedrala lui pește prăjit al neamului. Ția se lăfăie în biserică aia construită din banii mei. De ce te-ai dus și ai stat după gard când știi că țara e a ta, nu a lui Bolojan sau cine mai sunt ăștia vremelnici pe acolo? Tu faci pelerinaje și nu te gândești că mâine-poimâine vine factura la lumină?"

(votantă George Simion din Marea Britanie)

"300 de milioane s-au băgat în biserică aia, în [ușor sarcastic] catedrala neamului. Ce se putea face cu banii ăia?"

(muncitor, Spania, votant George Simion)

Diaspora și turul doi al prezidențialelor din 2025

- › Atunci când participanților la cercetare li s-a cerut să motiveze votul acordat în turul doi al alegerilor prezidențiale, a apărut o diferență importantă între cele două electorate, votanții lui Nicușor Dan punând pe o poziție de întâietate atributele individuale ale candidatului.

"Eu chiar am votat pentru că am avut cu cine [susținere în grup]. Până acum fiecare a votat *împotriva* altuia. Acum am avut un om care a terminat studiile când a trebuit și unde a trebuit."

(patron de firmă, Marea Britanie, votant Nicușor Dan)

"Am votat pentru educație și pentru bun-simț".

(antreprenoare, Franța, votantă Nicușor Dan)

"[Nicușor Dan] e un om simplu, fără interese ascunse. Apăruse inclusiv ideea colaborării cu Bolojan, m-a încântat asta, auzisem ce făcuse pe la Oradea."

(expert, Austria, votant Nicușor Dan)

"[Nicușor Dan] nu a venit cu strigat, cu scandal, cu făcut răsccoală. S-a axat pe discursul lui politic, a fost consecvent. A fost pro-UE, pro-NATO. Nu a setat niște așteptări nerealizabile pentru România. (...) Are această imagine, de un om simplu și ușor abordabil."

(expertă, Austria, votantă Nicușor Dan)

- › În rândul femeilor cu vârsta de peste 40 de ani care au votat Nicușor Dan a existat o predispoziție evidentă pentru a afirma că au votat împotriva lui George Simion mai degrabă decât pentru Nicușor Dan.

"Recunosc că dacă nu era Nicușor Dan ci oricine altcineva în afară de George Simion sau Georgescu, aş fi votat cu siguranță pe acel altcineva {confirmări din partea celorlalte femei cu vârstă peste medie care participau la discuție}."

(medic, Italia, votantă Nicușor Dan)

"Dacă era și altă persoană contra extremismului de dreapta, aş fi votat-o."

(medic, Franța, votantă Nicușor Dan)

Diaspora neascultată

- › În genere, votanții lui Nicușor Dan au apreciat profilul psihologic al acestuia, contrastându-l cu cel al lui George Simion, pe care l-au perceput drept un pericol:

"George Simion mi se pare un om destul de agresiv. E agresiv și conflictual și în modul în care se exprimă. Prefer oamenii mai calmi și mai raționali. Am impresia că [George Simion] pune mai mult accentul pe scandal și mai puțin pe soluții concrete."

(casnică, Franța, votantă Nicușor Dan)

"Mi-e frică de momentul când puterea ajunge în mâinile extremiștilor."

(expertă, Austria, votantă Nicușor Dan)

"Mie nu mi-au plăcut afilierea celor doi candidați [Georgescu și Simion]. S-au poziționat ca niște salvatori ai României, ceea ce e complet irațional să susții în secolul acesta."

(expertă, Austria, votantă Nicușor Dan)

- › Prin contrast, în rândul votanților lui George Simion a prevalat dorința de schimbare mai degrabă decât susținerea pentru candidat în sine.

"Am vrut o schimbare rapidă, un lider care să se lupte cu sistemul [mai degrabă] decât continuitate și un ritm lent de reforme."

(angajat în turism, Germania, votant George Simion)

"Am văzut o caricatură acum câțiva ani de zile cu o persoană închisă. I s-a oferit o cheie și o pâine. Și a ales pâinea. [Dezaprobat] Așa suntem noi".

(muncitor fabrică, Spania, votant George Simion)

"Trebuie o schimbare radicală. Iar cei care sunt acum în fruntea țării să fie condamnați, să le fie luate toate averile, tot-tot."

(patron firmă, Italia, votant George Simion)

- › În practică atașamentul față de liderul AUR este limitat, acesta fiind apreciat doar în măsura în care imaginea sa este conectată cu cea a lui Călin Georgescu. În cazul în care această poziționare pare surprinzătoare, merită luat în considerare faptul că George Simion a primit în diaspora în primul tur al alegerilor din 2024 (doar) 96 469 voturi, dar în turul al doilea al alegerilor prezidențiale din anul următor 912 806, adică aproape de zece ori mai multe, diferența fiind dată de votanți Georgescu din primul tur al prezidențialelor din 2024 precum și de persoane infuriate de anularea alegerilor.

"L-am votat pe George Simion doar pentru că știam că o să facă o coaliție cu Georgescu și o să facă amândoi ceva împreună."

Diaspora neascultată

(muncitor, Marea Britanie, votant George Simion)

"Eu l-am votat pe George Simion deoarece în spatele acestui om este un om care chiar își iubește țara: Călin Georgescu."

(chelnăriță, Germania, votantă George Simion)

"Pentru mine nu ar fi fost OK să mă reprezinte Simion la nivel european. Dar m-am gândit că dacă ieșea el era foarte mult sub tutela lui Călin Georgescu. Toate ideile bune spuse de Simion erau de la Călin Georgescu."

(votant George Simion din Franța)

- › Antipatia votanților lui George Simion față de Nicușor Dan este la cote înalte. (Niciun votant George Simion nu a menționat gesturile simbolice de natură conservatoare făcute de președintele țării de la inaugurare și până acum, precum respingerea legii Vexler sau pelerinajele și participările la numeroase slujbe religioase). Motivele de nemulțumire ale votanților lui George Simion față de actualul președinte al țării sunt foarte numeroase. La bază se află mesajele propagate de către George Simion în campania electorală, dar de la inaugurare și până acum au devenit relevante următoarele percepții: lipsa de prestanță, o capacitate comunicatională inadecvată și lipsa acțiunilor de impact. În Franța, acest lucru a fost subliniat de argumentarea votului din turul doi drept anti-Nicușor mai degrabă decât pro-Simion (sau pro-Georgescu).

"Eu am rămas ca la dentist că știam că ăsta e prostul Bucureștiului care mi-a nenorocit familia că mi-a ținut-o în frig. Mereu vorbeam cu mama și-mi spunea că trebuie să bage caloriferul electric în priză că n-avea de nicio culoare căldură."

(livrator, Marea Britanie, votant George Simion)

"Nici măcar nu știe să vorbească, să lege două cuvinte."

(șofer, Marea Britanie, votant George Simion)

"Nicușor Dan e doar o marionetă pusă așa în joc ca ceilalți să-și facă de cap."

(chelnăriță, Germania, votantă George Simion)

"E o marionetă. Nu o să se schimbe nimic."

(femeie de serviciu, Spania, votantă George Simion)

"E pus în funcție de serviciile noastre ca să distrugă tot ce-a mai rămas de distrus în România. E o persoană manipulabilă. (...) Bruxelles-ul, Uniunea Europeană avea nevoie de o marionetă care să facă exact ce i se spune pentru a distruge tot ce-a mai rămas român."

(femeie de serviciu, Italia, votantă George Simion)

Diaspora neascultată

"M-am documentat unde și-a făcut [Nicușor Dan] studiile. Omul minte cu nerușinare. Au încercat acea manipulare cu Sorbona, nu există nicio Sorbona! Deci am citit pe zece mii de site-uri: omul are o facultate no name, cum era la noi pe vremuri la Herculanе."

(îngrijitoare, Italia, votantă George Simion)

- › În rândul ambelor electorate există ignoranță cu privire la motivația anulării alegerilor. Conexiunea Georgescu<->Rusia - pe baza afirmațiilor și documentelor aduse în discuție în toamna anului 2025 - este absentă.

"Dacă nouă ni se taie acest drept [de a vota], pentru ce ne mai ducem acolo? Ne pierdem timpul să votăm? Dacă ar începe războiul astăzi, copiii lor ar fi primii carne de tun?"

(îngrijitoare, Marea Britanie, votantă George Simion)

"Anularea alegerilor nu a fost nici până în ziua de astăzi explicată din punct de vedere legal, nu avem pe nimeni acuzat. Asta este o mare problemă și e clar un minus pentru democrația noastră. Până la urmă Călin Georgescu a fost votat de oameni, manipulați, cum să vreți să spuneți, dar asta este democrația"

(expert, Austria, votant Nicușor Dan)

"Au făcut împotriva lui [Georgescu] ce n-au făcut împotriva nimănui, și efectiv nu înțelegem de ce."

(casnică, Franța, votantă George Simion)

- › Deși în genere participanții au fost polarizați în funcție de opțiunea de vot, asumându-și-o în continuare cu mândrie sau satisfacție, există cazuri semnificative de persoane care au o perspectivă mai echilibrată, acestea fiind însă în minoritate. Printre aceste persoane se află și votanții lui Nicușor Dan ce provin din diaspora muncitorească, ei arătând că au penalizat absența lui Simion de la toate dezbaterile organizate după turul unu cu excepția primeia.

"Nu știm dacă George Simion ieșea președinte dacă se schimba ceva. Nu știm dacă Georgescu ieșea președinte dacă se schimba ceva. Nu știi niciodată ce-i în mintea omului. Poate să zică <<da, da, da>> și când s-a văzut cu sacii în căruță să uite de unde a plecat."

(muncitor, Marea Britanie, votant George Simion)

"L-am urmărit [pe George Simion] în dezbaterile politice din campanie [2024]. Reușea să se mențină pe o linie acceptabilă și să răspundă la întrebări decent. Nu avea idei suficient de mature sau de clare despre direcția pe care s-o ia România - lăsând la o parte geopolitica - [ci în plan] economic, social, din punct de vedere al educației, al sistemului medical. Copia de ici de colo ce i se părea interesant și dădea bine la public. (..)

Maniera lui de promovare este extraordinar de inteligentă."

(antreprenoare, Austria, votantă Nicușor Dan)

Diaspora neascultată

"Dacă [George Simion] arăta că poate să facă, da, poate îl alegeam pe el. Dar a fugit de media și nu a venit la dezbateri să spună ce poate să facă. N-a făcut cine știe ce nici Nicușor Dan, că am locuit în capitală. Dar măcar a venit la dezbateri să spună ce vrea să facă."

(angajat în telecomunicații, Marea Britanie, votant Nicușor Dan)

Guvernarea actuală

- › Persoanele care l-au votat pe Nicușor Dan aveau așteptări moderate la momentul efectuării cercetării - adică înainte de apariția pe agenda publică a investigației Recorder privind sistemului de justiție.

"Trebuie să fim cu toții clari: n-o să se schimbe lucrurile peste noapte. Este foarte greu ca un singur om să schimbe în cinci ani ce n-a fost schimbat în ultimii 30 de ani."

(expertă, Austria, votantă Nicușor Dan)

"Dorim să facă o țară normală. Nu dorim mai mult decât ce ar trebui să facă. O să ajungem să ne mirăm de normalitate."

(șofer, Marea Britanie, votant Nicușor Dan)

- › Conștientizarea faptului că măsurile de austeritate se datorează deficitelor apărute în guvernarile anterioare este foarte slabă. În special votanții lui Nicușor Dan din Austria realizează acest lucru și doresc ca președintele să fie mai explicit față de subiect.

"Ascult radio [din România] și aud numai <<taxe, taxe, taxe>>. Altceva nu mai aud. Un lucru bun - unul - nu am auzit să zică <<uite, au făcut chestia aia>>. Automat zici că dacă au început o chestie, <<hai că poate poate>>."

(votantă George Simion din Germania)

"[Nicușor Dan] trebuie să explice de ce aceste măsuri sunt implementate. Lumea se axează pe măsuri și nu pe ce s-a făcut de s-a ajuns aici."

(expertă, Austria, votantă Nicușor Dan)

- › Măsurile de austeritate măresc convingerea votanților lui George Simion că România nu este o țară în care să-și poată construi un viitor datorită creșterii costului vieții. Taxele și impozitele nou-apărute au produs în mod adițional percepția că cetățenii nu sunt respectați, în fiecare focus-grup de votanți Simion fiind enumerate una sau mai multe fiscalizări noi și neplăcute. Exemplul principal l-a constituit mărirea TVA (văzută drept o încălcare de către președinte a promisiunii din campanie).

"Nu știi niciodată ce-i în mintea omului. Poate să zică <<da, da, da>> și când s-a văzut cu sacii în căruță să uite de unde a plecat și .. Cum a fost cu noul președinte: în campania electorală a spus că TVA-ul va rămâne la 19%, a dat și în scris. Prima chestie pe care a făcut-o după ce a ieșit președinte a schimbat TVA-ul."

(muncitor, Marea Britanie, votant George Simion)

Diaspora neascultată

"Nicușor Dan a aruncat cu gunoi în [Simion] că o să crească taxe, impozitele - el a dat în scris că nu mărește TVA-ul: tot ce a zis el că Simion o să facă, fix aia a făcut el."

(votantă George Simion din Germania)

"Apropo de măsurile de austeritate pe care le ia guvernul mulți mi-au spus prefer să muncesc la negru sau să plec din țară."

(angajat în industria transporturilor, Marea Britanie, votant George Simion)

"Unei foste colege au încercat să-i impoziteze fosa septică. Deci eu pun fosă septică, bag bani, trebuie să mă preocup ca să-mi fie golită la timp și tu vii să-mi impozitezi banii mei încă o dată?"

(asistentă medicală, Germania, votantă George Simion)

"Pilonul de pensii - nu văd de ce te-ai băga tu: ce te interesează dacă vreau să-mi scot banii mai repede? La banii mei muncii de mine, tu să ai dreptul să mi-i dai sau nu?"

(votantă George Simion din Germania)

Diaspora neascultată

Diaspora suveranistă = ambasadorii României ignorate

- › Votanții lui George Simion se simt ignorați - practic, ei simt că interesele lor nu sunt luate în calcul de guvernarea actuală și nici nu au fost luate în calcul în trecut. În consecință, sentimentul lipsei de putere sau lipsei de autonomie este dominant.

"S-a făcut un studiu că noi, fiecare român, suntem datori o mie de euro. Eu de unde sunt datoare o mie de euro la stat? Că nu m-a ajutat statul cu absolut nimic".

(votantă George Simion din Germania)

"-Eu am fost un luptător convins anti-Ceaușescu. Prost am fost.

-Mulți am fost."

(dialog între votanți George Simion din Marea Britanie)

"Noi niciodată n-o să fim la același nivel cu ei. Noi suntem niște pioni și atât."

(îngrijitoare, Marea Britanie, votantă George Simion)

"Noi putem să votăm pe oricine vrem noi pentru că a ieșit oricine au vrut ei. Puteau să fie [toate] voturile pentru cine vroiam noi că tot cine a vrut ei a ieșit. Am fost singura țară în care s-au anulat voturile."

(îngrijitoare, Marea Britanie, votantă George Simion)

"Noi contăm doar pentru bani, să ni se ia cât mai mulți bani. Țara este doar o vacă de muls și noi la fel."

(muncitoare în fabrică, Italia, votantă George Simion)

- › Astfel, practic toți votanții lui George Simion vorbesc despre necesitatea ca politicienii să-și iubească țara / să fie patrioți / să țină la oameni / să pună România pe primul loc, implicația deloc subtilă fiind că acest lucru ar putea duce și la acordarea unei atenții mai mari părților din societate cărora ei le aparțin.

"Președintele ar trebui să țină cu țara lui prima oară"

(chelneriță din Germania, votantă George Simion)

"Doar în momentul când va veni o persoană sau persoane care-și iubesc țara, pământul și poporul România va fi bine."

(muncitoare în fabrică, Italia, votantă George Simion)

- › O altă manifestare a sentimentului de abandon are de-a face cu războiul din Ucraina, subiect complet absent din discuțiile cu votanți Nicușor Dan. Pentru cei care au votat George Simion, fiecare menționare a Ucrainei de către autorități este un "cuțit în inimă", fiind încă un semnal că ei prezintă

Diaspora neascultată

o importanță inferioară (altora) pentru statul român. Mai mult, comunicarea privind ajutorarea Ucrainei a fost atât de intensă sau relevantă pentru aceștia (iar cea privind motivul măsurilor de austeritate atât de slabă) că a apărut percepția conform căreia măsurile de austeritate întreprinse de guvernul Bolojan au fost luate în vederea ajutorării cu bani sau armament a Ucrainei.

"Mi se ridică părul ca la pisică când îl aud [pe Nicușor Dan] că vorbește de altă țară decât de noi. Dacă ești președintele nostru, vorbește de noi. Întâi românii, după aceea urmează restul, Moldova, Ucraina. Noi să fim acolo primul loc. Dacă nouă ne e bine o să putem să ajutăm și pe alții. Dacă nouă nu ne e bine de ce să ajutăm? Dacă n-am de unde să dau?"

(asistentă medicală, Germania, votantă George Simion)

"- Nu înțeleg asta cu Ucraina. Prima dată axează-te pe țara ta, rezolvă-ți problemele!

- Din câte am înțeles un copil ucrainean primește alocație de 3000 de lei, un copil de-al nostru în România primește 290 de lei.

- Lumea moare de foame în România și el [=Nicușor Dan] trimite arme în Ucraina și apoi Ucraina ni le vinde nouă pe bani."

(dialog între trei votanți George Simion în Spania)

"Altceva în afară de Ucraina și război n-am auzit: <<Ucraina, război, taxe, trebuie să-i ajutăm>>. Dar pe noi [cine ne ajută]?"

(votantă George Simion din Germania)

- › Cuplarea sentimentului lipsei de relevanță cu cel al abandonului produce câteva consecințe adiționale. Una din ele este o percepție trohaică (= descendentă) cu privire la destinul comunității naționale. Ușor de confundat cu conservatorismul, ea reprezintă de fapt o reflectare a lipsei de speranță și de orizont.

"România s-ar trezi și s-ar pune pe picioare cu un al doilea Ceaușescu, chiar dacă a fost strict, ceva mai drastic dar cred eu că atunci fiecare își avea locul de muncă bun sau mai puțin bun, aveai o căsuță, femeile erau protejate, apreciate."

(votant George Simion, Franța)

"Ne-am bătut joc de tot ce-a fost odată și ce-a fost odată nu va mai fi, garantez asta. Trist. Este trist."

(votant George Simion, Franța)

- › Perspectiva trohaică menționată mai sus înglobează prin definiție și prezentul. Pesimismul și informațiile de natură negativă despre România prezentă au o importanță psihologică majoră pentru votanții lui George Simion. Atâta timp cât aceste informații oglindesc situația cu care se confruntă în viața proprie - venituri mici, instituții disfuncționale, localitate sau județ de obârșie în profundă erodare - ele solidifică percepții pre-existente și le validează.

Diaspora neascultată

"Nici măcar 5% nu se întâmplă în Germania sau în toate țările care sunt în Europa din lucrurile [rele] care se întâmplă la noi. (...) România pică din ce în ce mai mult"

(votantă George Simion din Germania)

"Știam deja că viața e grea și urâtă printre străini și că primul care ne mănâncă e românul. {aprobare din partea celorlalți participanți la discuție}"

(îngrijitoare, Italia, votantă George Simion)

"Din cauza crizei barajelor noi rămânem fără apă."

(femeie de serviciu, Italia, votantă George Simion)

"Dacă Nicușor Dan nu va demisiona în patru ani se va ajunge și mai rău. Noi România suntem pe ultimul loc în Europa."

(femeie de serviciu din Spania, votantă George Simion)

- › Viziunea trohaică se manifestă și prin folosirea elogioasă - dar fără concretețe - a termenului "tradiții", sau prin menționarea unor nemulțumiri punctuale privind evoluții tehnologice foarte rapide.

"Eu am rămas șocată când mi-a zis o fată că la liceul unde este ea nu mai există catalog. E un fel de tabletă și pune acolo absențe, note cum vrea profesorul. Mie îmi plăcea totuși cum era înainte catalogul acela. E o modernizare dar nu e o modernizare în beneficiul nostru".

(chelnereță, Germania, votantă George Simion)

"Am vrut să duc gunoiul și mi-a trebuit cartelă. Avansăm în niște lucruri care.. în loc să vedem ce ne trebuie mai înainte, folosim alte lucruri ca să părem să fim și noi ca alții."

(muncitor întreprindere, Spania, votant George Simion)

- › Un alt efect al perceputei lipse de relevanță individuală este exasperarea: abandonarea unor pretenții înalte față de politicieni cuplată cu asumarea chiar a unor măsuri parțiale sau a unor costuri înalte, atâta timp cât schimbarea devine realizabilă.

"Îți dau pensie specială, cât vrei frate? <<100 de milioane de dolari>>. Bine. Dar fii drept."

(șofer, Marea Britanie, votant George Simion)

"Mi-aș dori ca din ce promite măcar 20% să facă. Nu mă refer doar la președinte - [ci] la toți."

(muncitor, Italia, votant George Simion)

Diaspora neascultată

- › Dorința votanților lui Simion pentru un lider naționalist poate fi citită în multe chei psihologice și politice. Ceea ce este puțin discutabil este că această dorință este puternică.

"Noi de la Revoluție am avut trădători la conducere. De la Iliescu până la Nicușor Dan. Nu am avut un naționalist, un om cu coloană vertebrală în fața marilor puteri".

(muncitoare în fabrică, Italia, votantă George Simion)

"Să nu mai fie cu <<capul plecat, sabia nu-l taie>>. Văd că ei nu știu continuarea care este <<dar nici soarele nu-l vede>>. Ăștia sunt vânduți."

(livrator, Marea Britanie, votant George Simion)

"Am ajuns ca politicienii și președintele României să nu mai gândim noi, să luăm de bun tot ce vine de afară. Tot timpul trebuie să hotărască alții pentru noi. N-avem coloană vertebrală, nu suntem în stare să luăm noi o decizie."

(șofer de camion, Germania, votant George Simion)

- › Acest peisaj mai degrabă sumbru din punct de vedere psihologic necesită, în mod natural, pârghii de echilibrare - adică vectori care să furnizeze optimism și speranță. În acest context, Călin Georgescu este în continuare reperul principal pentru diaspora suveranistă.
- › O formă mai subtilă de manifestare a speranței este utilizarea repetată, în fiecare focus-grup, a sintagmei "Nu se vrea să..." pentru a explica lipsa de performanță a instituțiilor statului român. În spatele implicitei teorii a conspirației (conform căreia vestul dorește ca România să rămână în urmă) se află și un puternic izvor de încredere: România chiar are în mod cert capacitatea de a deveni o țară minunată - chit că influențe externe blochează temporar acest lucru.

Cum trebuie să fie politicienii?

› Aspectul asupra căruia toți participanții și-au manifestat acordul este expertiza profesională:

"-Avem nevoie de profesioniști, de oameni bine pregătiți.

-Tot ce spui se leagă de sistem. Dacă ai avea un sistem normal ar fi profesioniști peste tot. Dacă e cu pile și relații, P(ile), C(unostințe), R(elatii)..."

(dialog între votanți George Simion din Marea Britanie)

"În structurile statului nu vedem încă destui oameni pricepuți."

(medic, Franța, votant Nicușor Dan)

"Nu poți să mă alegi pe mine la agricultură când eu n-am habar de nimic. Ca să fii ales trebuie să fii pregătit pentru job-ul respectiv."

(șofer, Marea Britanie, votant Nicușor Dan)

"Să fie un om despre care să știm sigur că a făcut ceva pentru țara asta. Avem oameni inteligenți în România, medici, inventatori, ingineri capabili dar ăștia n-au curaj să iasă în față."

(pensionară, Marea Britanie, votantă George Simion)

"Vreau ca politicienii să aibă experiență în spate. Să nu fi fost politicieni toată viața. Să fi avut business-uri, să fi demonstrat ceva și apoi să meargă în politică."

(femeie manager în Marea Britanie, votantă Nicușor Dan)

Diaspora neascultată

- › În mod repetat votanții lui Nicușor Dan din Marea Britanie și votanții lui George Simion care aparțin cultelor evanghelice au atras atenția asupra lipsei responsabilizării politice.

"Să-și asume. <<Eu am spus asta, eu am făcut asta>>. (...) Ai greșit, ai plecat. Nu să se facă petiții, bălăcăreli la televizor că uite ce-a făcut și după aceea dacă vrea el să plece. Nu, tată. Să fii mai simțit."

(patron de firmă, Marea Britanie, votant Nicușor Dan)

"Frica de Dumnezeu e foarte importantă - să ai niște principii bazate pe credință și să știi <<nu pot chiar să mă joc cu oamenii chiar cum vreau eu>>. (...) Politicienii români nu sunt responsabili. Dacă faci ceva, trebuie să-ți și asumi după."

(șofer de camion, Germania, votant George Simion)

- › În completarea defectelor politicianilor, defecte menționate la capitolul "Noi" vs. "Ei" al acestui document, apetitul pentru politicieni cinstiți și capabili este foarte ridicat.

"[Vreau ca politicianul să fie] onest și să nu fie prost."

(expert, Austria, votant Nicușor Dan)

Ce-i de făcut? Opinia diasporei

- › Un aspect fundamental asupra căruia românii din diaspora sunt de acord este necesitatea schimbărilor sau reformelor. În completare, percepția practic unanimă este că aceste schimbări nu au încă loc.

"Schimbări ar fi multe de făcut. Momentan nimeni nu a început să facă ceva. Probabil dacă ar fi cineva care să înceapă mai multă lume ar încerca să facă. De vreme ce nimeni nu face nimic și toată lumea așteaptă..."

(muncitor, Marea Britanie, votant George Simion)

"Știu că sistemul nu se poate schimba de pe o zi pe alta. Dar trebuie să existe premisele să se așeze o structură sănătoasă, ca sistemul să se poată schimba. Ceea ce momentan nu există."

(medic, Franța, votant Nicușor Dan)

"Trebuie cineva cu mână de fier ca să aducă iarăși ambiția sau flacăra în inima românilor. Să-i convingă cumva."

(muncitor întreprindere, Spania, votant George Simion)

- › Femeile care au participat la cercetare s-au concentrat asupra sistemului de sănătate din România, furnizând exemple numeroase de disfuncționalități.

"Eu sunt mai patrioată. Dacă nu m-aș fi îmbolnăvit și dacă n-aș fi dat de sistemul de sănătate românesc eu n-aș fi plecat din țară. Dar faptul că nu avem medici pregătiți, nu avem spitale dotate, m-a făcut să încerc să-mi caut sănătatea în altă țară."

(casnică, Franța, votantă George Simion)

"Acum doi ani am făcut o entorsă, am fost la spitalul județean din Timișoara - deci am fost în Timișoara, nu într-un oraș mic din România - unde nu funcționa aparatul Roentgen și mi-a spus să mă duc la privat, să găsesc un centru de imagistică și să vin înapoi cu poza. Era sâmbătă după-masă. <<Nu funcționează de 6 săptămâni și nu știm când va fi reparat>>. Și am zis: OK, în 1993 așa a fost, în 2003 la fel, dar suntem în 2023. Nu se poate. Se întâmplă și în Austria să nu meargă o zi [un aparat] dar nu 6 săptămâni, nu se poate să nu știi când va fi reparat."

(expertă, Austria, votantă Nicușor Dan)

"Eu am fost la urgențe cu copilul pentru că nu mai știam ce să fac cu febra lui. Am fost în trei zile de trei ori. Nici nu-i fac niște analize, cumva tratează superficial chestia asta. Dacă nu insiști și nu bagi în buzunar nu se uită."

(femeie de serviciu, Spania, votantă George Simion)

"Am născut în România și regret că am născut în România. Au fost niște zile foarte urâte în spitale, oameni cu dezinteres, personalul mai avea un pic și ștergea cu mine pe jos ca și cum ești vinovat că ai născut acolo."

Diaspora neascultată

(chelnieriță, Germania, votantă George Simion)

- › Nevoia de reformă în sistemul medical a fost subliniată inclusiv, sau mai ales, de persoanele care au lucrat în sistemul medical din România:

"Mi s-a părut o glumă când am auzit chestia asta: să mă duc să dau eu bani la spitalul de stat ca să pot să mă angajez ca asistentă. Mă așteptam să apară cineva cu o cameră ascunsă să zică <<a fost o glumă!>> dar nu era o glumă. Pe când aici, te iau cu brațele deschise și-ți oferă tot ce ai nevoie ca asistentă. Când am venit aici nici <<bună ziua>> nu știam să zic. Mi-au oferit ei școala de limbă [germană]."

(asistentă medicală, Germania, votantă George Simion)

"Ca rezident, [în România] nu ești văzut drept medic. Ești văzut drept unealtă."

(medic, Franța, votant Nicușor Dan)

- › Reducerea birocrăției este un subiect care a apărut în fiecare discuție.

"Lucrurile merg mult mai ușor [în Italia], nu este stres-ul atât de mare. Diferența față de ceea ce se întâmplă în România este această birocrăție care omoară România în fiecare zi. Ca să rezolvi un lucru trebuie să te plimbi de 10 ori la 15 ghișee, să pui 10 mii de hârtii, să semnezi, să depui dosare și în final să ți se spună: <<mai trebuie o fișă semnată și nu o aveți>>"

(asistentă medicală, Italia, votantă Nicușor Dan)

"Dacă ești șofer de camion în România în fiecare an trebuie să faci o vizită medicală dar tu când ți-ai luat carnetul ești apt pentru condus, stai la coadă, dacă o pici oricum o plătești. De ce trebuie să dovedesc că sunt apt pentru condus când permisul expiră în 5 ani? În Germania faci controlul medical când îți reînnoiești permisul. Statul [român] îți bagă bețe în roate".

(șofer, Germania, votant George Simion)

- › Sistemul de educație a fost menționat mai rar decât domeniile precedente, nemulțumirile fiind însă semnificative ca amploare:

"Nepoata mea are 13 ani. De când are 7 ani, când eram în România o luam de la școală, puneam mâna pe ghiozdanul ăla și mă închinam. Avea zece-treispe kilograme de cărți. Nu știu cum pot copiii căra în halul ăsta. Iar acum că [ea] are 13 ani ghiozdanul are cinspe kile."

(șofer, Marea Britanie, votant Nicușor Dan)

"Pentru mai multe șanse de reușită ale tuturor [ar trebui] să se implementeze mai multe oportunități de studii gratuite, în special pentru tineri dar și pentru orice om de orice vârstă. Sunt foarte mulți oameni

Diaspora neascultată

care nu au posibilitatea să plătească pentru facultate. În Franța, tineretul are mai multe șanse decât în România."

(antreprenoare, Franța, votantă Nicușor Dan)

- › Necesitatea transparenței este majoră, subiectul trecând de granițele clasei de mijloc și rezonând puternic cu electoratul suveranist. În special dispariția declarațiilor de avere a reprezentat un punct de referință pentru votanții lui George Simion:

"Ca să schimbăm politica românească ar trebui să schimbăm regulile jocului. Concursuri reale pe funcții, nu pe pile. Instituții care chiar verifică și sancționează. Transparență obligatorie pe bugete, CV-uri, declarații de avere care să se declare automat. Schimbi clasa politică cu oameni noi, nu cu aceleași figuri rotite."

(angajat în domeniul turismului, Germania, votant George Simion)

"De ce să ascundem declarațiile de avere? Hai să punem totul pe masă. Acum se fură pe față, nu se mai fură pe la spate."

(votantă George Simion din Germania)

- › Participanții cu un nivel de educație formală înaltă s-au orientat uneori spre aspecte de natură strategică:

"Banii și cătușele - Fiscul și justiția."

(expert, Austria, votant Nicușor Dan)

- › Diaspora este divizată privind preluarea modelelor occidentale, votanții lui Nicușor Dan dorind acest lucru în timp ce diaspora pro-Simion/Georgescu oscilând cu privire la temă.

"Să nu inventeze de la zero. Sunt foarte multe aspecte care funcționează în alte țări decât în Uniunea Europeană și care nu au fost adoptate. Ar putea face parteneriate pentru adoptarea acelor sisteme, aspecte, procese."

(expertă, Austria, votantă Nicușor Dan)

"Sunt legi care în alte țări care sunt [adoptate], la noi nu. Suntem efectiv codașii."

(votantă George Simion din Germania)

- › Votanții lui George Simion doresc o implicare mult mai mare a statului în activitatea societății, modelul economic sugerat fiind la stânga social-democrației. Ca notă aparte, în discuția cu votanții

Diaspora neascultată

suveraniști din Italia, mai mulți participanți cu 15+ ani petrecuți în diaspora au propus o implicare mai mare a companiilor românești sau cu acționariat majoritar românesc.

"Toate câștigurile vin la stat. Să zicem că eu sunt statul. Mie îmi vin bani din gaze, din petrol, din nu știu ce, atunci nu mai am de ce eu ca stat să măresc impozite, taxe. Aș fi ca la arabi: aș da eu bani la populație."

(livrator, Marea Britanie, votant George Simion)

"Avem o țară foarte frumoasă în care putem să facem turism - și mare, și munte. Dacă s-ar face hoteluri de stat, pensiuni de stat la care să se ducă lumea să muncească, ar fi locuri de muncă mult mai multe într-una. O să vedem o Românie înflorită."

(șofer, Marea Britanie, votant George Simion)

"Sunt mulți tineri care au o grămadă de facultăți și efectiv nu poți să progresezi în domeniul pe care îl ai pentru că efectiv nu te ajută statul, trebuie să ai pile ca să intri undeva, oriunde".

(votantă George Simion din Germania)

"Infrastructuri și multe chestii sunt lăsate în paragină. Nu se mai investesc deloc bani. Sau sunt vândute la privați, la firme private, și atunci tu - ca și stat - pierzi dacă dai."

(angajat în domeniul turismului, Germania, votant George Simion)

"Să le ia toate averile, ia-o de la zero să te vedem, mai te descurci, mai faci palate și firme și toate cele? Nu le mai faci. Dar omul sărac care a plecat de jos le poate face. Dar ăla care s-a născut într-un palat nu cred că poate să le mai facă."

(muncitoare în fabrică, Italia, votantă George Simion)

"Când am venit astă-vară [în România] am avut un șoc total. Era toată Ungaria verde, culturi și tot, mă gândesc că sunt susținuți de statul de-acolo, din Ungaria iar la noi după ce-am trecut vama era o arșiță totală. Mă gândesc la fermierii ăia, ei cum pot să-și rezolve culturile? Mi s-a părut că am intrat într-o scenă de groază."

(votant George Simion, Franța)

- › Vulnerabilitatea economică a votanților lui Simion potențează discursul anti-imigranți, pe care o bună parte din diaspora muncitorească îi percepe drept competitori pentru locurile de muncă prost plătite din România.

"Acum au început să vină nepalezii pentru că țările lor sunt mult mai jos decât noi, noi rămânem fără locuri de muncă.. plus corupția.. suntem terminați."

(femeie de serviciu din Spania, votantă George Simion)

Diaspora neascultată

Întoarcerea în țară?

- › Obstacolele pe care le întâmpină românii din diaspora atunci când vine vorba despre o întoarcere definitivă în țară sunt numeroase. De exemplu, o mare parte dintre femeile care au participat la cercetare sunt căsătorite, relocarea lor neputând începe decât în strânsă legătură cu cea a partenerului de viață. În plus, diaspora din Spania sau Italia este în genere stabilită de mult timp în țara respectivă, căpătând deja proprietăți și conexiuni sociale.

"[Soțul meu și cu mine] suntem integrați aici, avem locul de muncă OK, copiii sunt născuți aici, pentru noi este OK, avem casă cumpărată aici."

(suplinitoare, Italia, votantă George Simion)

- › Costul ridicat al vieții în România este prohibitiv în special pentru migranții cu venituri mici. Din acest motiv, doar aparent paradoxal votanții naționaliști au cea mai mică disponibilitate pentru a se întoarce în țară, fiind chiar vehemenți când li se propune acest lucru:

"Degeaba se spune <<Să vină diaspora înapoi>>. La ce să vină? Să vă plătească vouă impozitele? Faci o firmă și le plătești lor 70%? Nu."

(pensionară, Marea Britanie, votantă George Simion)

"Vorbesc zilnic cu soțul [care e în România] și-mi spune că e 65 de lei kilul de cârnați când în Marea Britanie e 25."

(votantă George Simion din Marea Britanie)

"Fratele meu s-a întors acum trei ani din Italia în România și nu a reușit să-și găsească [de muncă] ceva cum trebuie. A trebuit să se ducă înapoi în Italia acum trei luni de zile ca să trăiască. E dificil. Mai întreb în stânga, în dreapta <<Cât ai salariul?>> Și mi se zice <<3000>>, <<3500>>. [Sarcastic] Și atunci descurcă-te."

(șofer, Marea Britanie, votant George Simion)

"Sunt aceleași prețuri ca afară și salariile știm toți că sunt foarte mici."

(șofer camion, Germania, votant George Simion)

"O sticlă de Coca Cola în Franța e 2 euro și în România e 12 lei."

(votant George Simion, Franța)

"Prețurile în magazine sunt ca în străinătate. Sunt la fel. Dar salariile nu sunt la fel. Cumva noi trebuie să ne chinăm puțin. Trebuie să ne luăm de la gură că trăim pe minimul pe economie."

(chelneriță, Italia, votantă Nicușor Dan)

Diaspora neascultată

"Mă vrei în țară? Vreau să văd implicare din partea ta că mă vrei în țară. Motorina sau benzina sunt aproape 9 lei. Salariile sunt cum sunt."

(șofer, Germania, votant George Simion)

"Eu sunt suveranistă. Eu îmi iubesc țara. Și dintotdeauna am vrut să fiu acasă. Eu - vă spun și părerea prietenilor mei - noi când mergem în concedii nu spun că mă duc în România în concediu, eu spun că mă duc acasă {confirmări din partea participanților la discuții} . Dar guvernanții care sunt la ora actuală, situația economică care este la ora actuală... nu mă pot întoarce."

(femeie de serviciu, Italia, votantă George Simion)

"E ceva ce nu prea poți să-ți imaginezi la ora actuală. E un vis pe care-l poți avea timp de două secunde și apoi imediat te lovește realitatea în cap".

(paznic, Spania, votant George Simion)

- › Tinerii - în special cei cu o educație formală redusă - au oportunități în diaspora pe care economia românească nu le oferă și sunt conștienți de acest lucru:

"În România este foarte greu să-ți găsești loc de muncă fără vechime, fără experiență".

(muncitoare, Marea Britanie, votantă Nicușor Dan)

"Marea Britanie îți dă mai multe oportunități: facultate, școli, cursuri. În România nu te angajează nimeni: ești prea tânăr, n-ai experiență. Păi și unde-mi fac experiența dacă nu mă angajezi? Aici îți dau o șansă, să vadă ce poți să faci și la ce te duce capul".

(femeie de serviciu, Marea Britanie, votantă George Simion)

"Peste tot în România am văzut: când te angajezi ți se cere experiență. Nimeni nu te ia să-ți ofere acel suport de care ai nevoie."

(femeie de serviciu, Spania, votantă George Simion)

- › Pentru votanții din diaspora sofisticată, îmbunătățirea sistemelor de sănătate și educație ar reprezenta principala motivație pentru întoarcere. Această evaluare are loc pe un fond mult mai deschis reîntoarcerii decât e cazul pentru diaspora muncitorească.

"[M-aș întoarce de tot] dacă sistemul medical ar fi mai bine organizat, dacă educația ar fi serioasă zic că ar fi un mare pas înainte."

(casnică, Franța, votantă Nicușor Dan)

Diaspora neascultată

- › În rândul românilor ce locuiesc în Austria, nevoia de predictibilitate a fost semnalată în mod aparte.

"Nu ai predictibilitate (..) care este extrem de importantă pentru ca un om să-și deseneze viitorul, să se angajeze la orice, de la o persoană fizică care se angajează la un credit până la o companie care se angajează la o investiție. Nu avem această siguranță vizavi de ce va fi mâine."

(antreprenoare, Austria, votantă Nicușor Dan)

"Schimbările anuale sau mai dese clar nu sunt un mediu în care să poți să spui <<OK, mă apuc să fac ceva>>. Fiscal (..) schimbările sunt anuale sau mai dese. Planul meu se bazează pe niște reguli care se vor schimba și nu știm cum."

(expert, Austria, votant Nicușor Dan)

Diaspora neascultată

Autor

Barbu Mateescu

Imprint

Fundația Konrad-Adenauer | Reprezentanța în România

Ilinca Iordache

Coordonator de proiecte

ilince.iordache@kas.de

www.kas.de/rumaenien

Editură: Fundația Konrad Adenauer | Reprezentanța în România, 2025, București

Editor: Răzvan Bociu, Fundația Konrad Adenauer | Reprezentanța în România

Exemplar produs cu sprijin financiar din partea Republicii Federale Germania.

Această publicație a Fundației Konrad Adenauer este destinată exclusiv în format informativ. Aceasta nu poate fi folosită de partidele politice sau de echipele de campanie sau susținătorii electorali în scopul publicității electorale. Această prevedere se aplică alegerilor federale, statele și locale, precum și alegerilor pentru Parlamentul European.

Textul acestei publicații este licențiat sub licența Creative Commons: "Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International", CC BY-SA 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.de>)